

opusdei.org

Христос присутній між християн

Уривки з проповіді святого Хосемарії (Свято Воскресіння Господнього)

17.04.2017

Христос присутній між християн^[1]

Христос живе. Ось велика істина, яка наповнює нашу віру. Ісус, який помер на Хресті, воскрес, переміг смерть, сили темряви, біль і страх. *Не бійтеся*, - сказав ангел жінкам, які прийшли до

гробу, шукаючи Ісуса. *Не бійтеся!*
Ви шукаєте Ісуса Назарянина,
розп'ятого. Він воскрес, його немає
*тут***[2]**. *Haec est dies quam fecit*
Dominus, exsultemus et laetemur in
ea!- Цей день сотворив Господь,
радіймо й веселімося в ньому!**[3]**.

Великодній час - це час радості.
Радості, яка не обмежується лише
цим літургійним періодом, вона
завжди є присутньою в серці
християн. Адже Христос живий:
Він не став чимось минулим, Він
не є просто людиною, яка жила і
померла, залишаючи по собі лише
прекрасні спогади. Ні, Він живий.
Він є Еммануїл, що значить: з
нами Бог. Його Воскресіння
говорить нам, що Бог не залишає
Своїх ближніх. *Чи ж жінка забуде*
своє немовля, щоб не пожаліти їй
сина утроби своєї? Та коли б вони
позабували, то Я не забуду про
*тебе***[4]**. Так Він обіцяв і виконав
Свою обіцянку. Радість Божа

залишилася з синами
людськими[5].

Христос живе у Своїй Церкві

Кажу вам, однак, правду: Ліпше для вас, щоб я відійшов. Бо коли не відійду, то Утішитель до вас не зійде. Якщо ж відійду, - пришлю його до вас[6]. Такий був задум Божий: вмираючи на Хресті, Ісус дарував нам Дух Істини і Життя. Христос перебуває в Церкві Своїй: в її Таїнствах, Літургії, проповіді, в усьому її служінні.

Особливим чином Христос присутній серед нас у щоденному дарі Святої Євхаристії. Тому Божественна Літургія є корінь і осередок християнського життя. У Літургії Христос перебуває у всій повноті - Голова і Тіло. "Per Ipsum, et cum Ipso et in Ipso", через Христа, з Христом і у Хресті, бо Він є Шлях, Він є Посередник. У Ньому ми знаходимо все, без Нього наше

життя стає порожнім. У Христі, наважуємося взивати *audemus dicere* - Pater Noster - Отче Наш! Насмілюємося називати Отцем Господа неба і землі.

Присутність Христа Живого в Пресвятій Хостії є основою, гарантією і завершенням присутності Христа в світі.

(...)

Христос - фундамент християнського життя

Я хотів би нагадати вам окремі епізоди із життя Ісуса Христа, які є основою буття християнина. "*Iesus Christus heri et hodie; ipse et in saecula*" - *Ісус Христос вчора і сьогодні, і навіки Той самий*[\[7\]](#).

Дивлячись навколо себе, спостерігаючи хід історії людства, ми раз у раз помічаємо всілякі поліпшення і прогрес. Наука дає людині все більше відчуття влади

над світом. Техніка панує над природою в набагато більшій мірі, ніж у минулому, і людство мріє з її допомогою досягти вищого рівня культури, матеріальних благ, єдності.

Деякі з вас напевно помітять обмежені можливості такого розвитку, згадуючи про те, що люди продовжують страждати від несправедливості й воєн, сьогодні ще жахливіших, ніж у минулому. Вони мають рацію. Але разом з тим я хотів би нагадати всім людям про те, що в духовній сфері людина залишається людиною, а Бог - Богом. У цій галузі найвища точка прогресу вже досягнута: це Христос, Альфа і Омега, початок і кінець[8].

У духовному житті немає нової епохи, яку нам належить відкрити, адже все вже дано в Христі, який помер, воскрес, живе

і перебуває навіки. Проте нам потрібно через віру з'єднатися з Ним, дозволяючи Йому діяти в нашому житті, щоб можна було сказати про кожного християнина не просто *alter Christus* - другий Христос, але *ipse Christus* - самий Христос!

Об'єднати все у Христі[9], - пише святий Павло християнам із Ефесу, - донести до цілого світу дух Христа, піднести Христа на вершину всіх земних справ. *Si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum*[10] - Я ж, коли від землі буду піднесений, усіх притягну до себе. Христос, який втілювався, став чоловіком, жив і працював у Назареті, проповідував і творив чудеса у Юдеї і Галилеї, помер на Хресті, воскрес, - цей Христос є центром усього творіння, Господом усього творіння.

І завданням християн є проголошення цього Царства Христа, звіщати його нашими ділами і словами. Господь хоче щоб ми були на всіх перехрестях землі. Деяких він кличе в пустелю, відділитися від кайданів суспільства, і тим самим, своїм прикладом нагадувати про існування Бога. Інших закликає до священницького служіння. Але більшість, Він бажає мати у світі, у вирі земних справ. Через це, такі християни мають нести Христа туди, де відбуваються різноманітні види людської діяльності: на фабрику, в лабораторії, в ремісничу майстерню, на вулиці великих міст та гірських стежок.

Мені подобається згадувати сцену з Євангелія, де двоє учнів прямують дорогою до Еммаусу. Ісус іде поруч із цими двома чоловіками, які майже втратили

надію, так що життя, здавалося, не мало ніякого сенсу. Він розуміє їхній біль, проникає в глибину їхніх сердець, і передає їм те, що живе в Ньому Самому.

Коли вони наблизилися до села, куди йшли, Ісус удав, що хоче простувати далі, двоє учнів затримують Його і майже змушують залишитися з ними. Пізніше вони впізнають Його в ламанні хліба: «Господь, - вигукнули, - був з нами!». І казали вони один до одного: *«Чи не палало наше серце в нас у грудях, коли він промовляв до нас у дорозі та пояснював нам Писання?»*[11]. Кожен християнин має нести Христа іншим людям: він має жити так, щоб інші, дивлячись на нього, відчували *пахощі Христові*[12], запах Христа. Християнин має поводитися так, щоб через дії учня можна було відкрити обличчя Вчителя.

(...)

Споглядання життя Христа

Кожен із нас повинен намагатися втілити у своєму житті любов Христа. Але, щоб стати "*ipse Christus*", Самим Христом, треба побачити себе, подивившись у Нього, як у дзеркало. Мало мати загальну ідею про дух, яким володів Ісус, - треба вчитися у Нього правильної поведінки. І насамперед - споглядаючи Його життя, Його шлях на землі, залишені Ним сліди, щоб отримати від них силу і світло, мир і спокій. Коли ми любимо людину, то хочемо знати всі подробиці її життя, нюанси її характеру, щоб ототожнити себе з ним і стати одним цілим. Тому ми повинні споглядати життя Ісуса від Його народження у Віфлеємі аж до Його смерті й воскресіння. У перші роки мого священства я мав

звичку дарувати Євангелія та інші книги, в яких розповідається про життя Христа. Бо нам необхідно добре його знати розумом і серцем, щоб у будь-який час, без допомоги книг, заплющивши очі, ми могли бачити його, немов зняте на плівку. Щоб за будь-яких обставин слова і справи Господа приходили нам до пам'яті. Щоб ми відчули, що увійшли в Його життя.

Насправді думати про Ісуса, уявляючи собі сцени з Його життя, мало; ми повинні перейнятися ним цілком, перевтілившись, ставши дійовими особами. Ми повинні йти за Христом так само близько, як Його Мати Марія, дванадцять апостолів, святі жінки і натовпи, які збиралися навколо Нього. Чинячи так, ми відчуємо, що слова Ісуса перетворюють нас, проникаючи в саму глибину наших душ, бо слово Боже живе та

діяльне, *гостріше від усякого меча двосічного: воно - аж до поділу душі й духа, суглобів та мозку, і судить думки та наміри серця*[13].

(...)

Христос і наша щоденність

Ми прочитали кілька сторінок з Євангелія, споглядаючи Ісуса в Його стосунках із людьми. Ми, будучи іншим Христом, навчалися приводити Христа до наших братів. Будемо застосовувати цей урок до нашої повсякденності. Бо звичайне життя не є дрібницею, якщо Сам Господь захотів, щоб більшість Його дітей освячувалося саме у звичайних обставинах.

Треба повторювати знову і знову, що Ісус не закликав групу обраних людей. Він відкрив нам, що Бог любить усіх і від усіх чекає любові. Від усіх - незалежно від їхнього роду занять і соціального стану. Щоденне життя має велику

цінність: усі земні шляхи можуть стати приводом для зустрічі з Христом, ототожнення з Ним і виконання Його божественної місії на тому місці, де ми знаходимося.

Бог кличе нас через події повсякденності, через біль і радість оточуючих нас людей, через благородні устремління наших колег по професії, через дрібниці сімейного життя. Бог кличе нас і через великі проблеми, конфліктні ситуації і завдання кожного історичного періоду, що у більшій частині людства пробуджує прагнення та ідеали. (...)

Жодне людське життя не повторюється. Кожне життя - плід особливого покликання, якому треба слідувати з ревністю і в душі Христовому. Якщо ми живемо похристиянськи у світі, якщо наша

повсякденність відповідає всім вимогам віри, то ми станемо Христовою присутністю серед людей.

Осягаючи високу гідність місії, до якої закликав її Господь, душа може піддатися гордині. Помилкове сприйняття покликання Христового змушує нас забути про те, що ми - нікчемність і порох, тендітні глиняні посудини, що зло живе не тільки навколо, але і всередині нас, у нашому серці, і робить нас здатними на всілякі ницості. Тільки благодать Божа тверда, як скеля. Ми ж всього лише пісок. Хисткий пісок.

Минуло двадцять століть християнства - і ось, розмірковуючи над історією людства і сьогоденним становищем у світі, ми з бодем помічаємо, як мало людей

називають себе християнами. І як часто зраджують своєму покликанню ті, хто щойно хвалився цим ім'ям. Багато років тому один чоловік, добрий, але без віри, показував мені глобус, вигукуючи: *«Ось перед вами провал Христа! Скільки років Він вкладав Своє вчення в серця людей - і ось, будь ласка: немає християн!»*.

Так гадають багато хто і в наш час. Але Христос не зазнав невдачі. Його життя і слово охоплює світ постійно. Його справа, місія, доручена Йому Отцем, здійснюється і сьогодні. Воно пронизує історію і приносить із собою справжнє життя: *«А коли Йому все Він упокорить, тоді й Сам Син упокориться Тому, Хто все впокорив Йому, щоб Бог був у всьому все»***[14]**

Бог хоче бачити нас співпрацівниками у справі, яку Він здійснює в світі. Він бере на Себе ризик нашої свободи. Мене зворушує до глибини душі образ Дитятка Ісуса - слабкого, беззахисного, не здатного до найменшого опору. Бог віддав Себе в руки людські, принизився до нас, щоб до нас наблизитися.

Він, існуючи в Божій природі, не вважав за здобич свою рівність із Богом, а применшив Себе Самого, прийнявши вигляд слуги[15]. Бог сходить до рівня нашої свободи, нашої недосконалості, наших поневірянь. Він вкладає Свої скарби в глиняні посудини - щоб ми відкрили Його іншим, змішавши свою людську неміч з Його божественною всемогутністю. (...)

Саме в нашій слабкості виявляється Його всесилля, яке

спонукає нас до боротьби з нашими недосконалостями, навіть знаючи, що нам не досягти повної перемоги тут, у цьому житті. Жити по-християнськи - означає починати все знову і знову. Християнське життя - це щоденне оновлення.

Христос воскресне в нас, якщо ми беремо участь у Його Скорботах і Смерті. Ми повинні полюбити Хрест, відданість, самозречення. Християнський оптимізм - не легковажна впевненість у тому, що у нас все і завжди вийде. Його коріння - в свідомості свободи і надії на благодать. Християнський оптимізм вимагає від нас зусиль і щедрої відповіді на Божий заклик. (...)

На закінчення я хотів би поділитися з вами своїм останнім міркуванням. Забезпечуючи присутність Христа серед людей і

будучи в житті як "ipse Christus" - Сам Христос, християнин намагається не тільки любити, але й у своїй людській любові відкривати ближнім Любов Божу.

Ісус розуміє все Своє життя як одкровення цієї Любові. *«Хто бачив Мене, бачив і Отця»*[16], - відповідає Він Филипу, одному зі Своїх учнів. За цим вченням апостол Йоан закликає християн - оскільки вони пізнали Любов Божу - виявляти її у своїх справах: *«Улюблені, будемо любити один одного, бо любов від Бога; і кожен, хто любить, народився від Бога і знає Бога.*

Улюблені, любім один одного, бо від Бога любов, і кожен, хто любить, родився від Бога та відає Бога! Хто не любить, той Бога не пізнав, бо Бог є любов! Любов Божя до нас з'явилася тим, що Бог Сина Свого Однородженого послав у

світ, щоб ми через Нього жили. Не в тому любов, що ми полюбили Бога, а що Він полюбив нас, і послав Свого Сина вблаганням за наші гріхи. Улюблені, коли Бог полюбив нас отак, то повинні любити і ми один одного!»[17].

Наша віра повинна бути живою і виявлятися на ділі в безперервному спілкуванні з Богом. Християнське життя - це життя молитовне. Намагаймося ж бути в присутності Божій цілодобово. Християнин ніколи не буває самотнім, бо невпинно спілкується з Богом, який перебуває поруч із нами і на Небесах.

"Sine intermissione orate", невпинно молисья[18], - закликає апостол Павло. (...)

У щоденних заняттях, у хвилини боріння з егоїзмом, в radoщах дружби, - у всьому цьому

християнин повинен шукати і знаходити Бога. Через Христа і в Дусі Святому він має доступ до потаємного життя Отця і проходить свій шлях у пошуках Царства, яке, будучи не від цього світу, все ж готується і починається в цьому світі.

Треба перебувати в спілкуванні з Христом - у Слові і Хлібі, в Євхаристії і молитві. І спілкуватися з Ним, як із другом, як із живим - бо Він воскрес.

Христос, воскреслий Христос - наш супутник, наш Друг, Який дає себе бачити тільки напіввидимо, але реальність Якого наповнює все наше життя бажанням бути з Ним навіки. І Дух і наречена кажуть: «Прийди! І чує, хай каже: Прийди! Прагне, щоб прийшов, і хто хоче, хай воду життя бере дармо ... свідчить це, кажучи: Так,

незабаром прийду! Амінь.
Прийди, Господи Ісусе!»[19].

.....

[1] Із проповіді 26.03.1967, Свято
Воскресіння Господнього.

[2] Мк 16, 6.

[3] Пс 117, 24.

[4] Іс 49, 14-15.

[5] Прип 8,31.

[6] Ін 16, 7.

[7] Євр 13,8.

[8] Одкр 21,6.

[9] Еф 1,10.

[10] Йн 12,32.

[11] Лк 23,32.

[12] Кор 2,15.

[13] Євр 15, 13.

[14] 1 Кор 15, 28.

[15] Фил 2, 6-7.

[16] Ін 24, 9.

[17] 1 Ін 4, 7-11.

[18] *Св. Климент
Олександрійський, Stromata, 7, 7, 35
(PG 9, 450).*

[19] Діян 1, 6.